

Atatürk İlke ve İnkılapları - I

1. Devletin dini İslam'dır maddesi 1928, kadına siyasal hakların verilmesi 1934, Atatürk ilkelerinin anayasaya girmesi 1937 yıllarında gerçekleşmiştir.

CEVAP E

2. Rauf ORBAY Kurtuluş Savaşı sırasında 12 Temmuz 1922-4 Ağustos 1923 tarihleri arasında Türkiye'nin başvekilliğini üstlendi. İsmet Paşa'nın Lozan Konferansı'na gönderilmesi fikir ayrılıklarına neden olduğu için başbakanlıktan istifa etmiştir.

CEVAP E

3. Saltanatın kaldırılması Cumhuriyet'in ilanına, halifeliğin kaldırılması tekke ve zaviyelerin kapatılmasına zemin hazırlamıştır. Birbirini tamamlayıcı özelliğe sahiptir. III. öncülde iki inkılap arasında bir ilişki yoktur.

CEVAP D

4. I. TBMM'de meclis hükûmeti sistemi benimsenmiştir. Bunun temel sebebi başbakanı görevlendirecek bir cumhurbaşkanının olmamasıdır. Bu nedenle I. TBMM'de bakanlar meclis tarafından seçildiği için meclis yürütme yetkisine de sahip olmuştur. 29 Ekim 1923 yılında Cumhuriyet'in ilanı ile cumhurbaşkanı başbakanı atamaya başlar ve bakanlar başbakan tarafından seçilir. Böylelikle günümüzde uygulanan hükûmet sistemi olan kabine sistemine geçilir.

CEVAP A

5. Toplumsal alanda yapılan inkılaplar şunlardır: Tekke, zaviye, türbe ve tarikatların kapatılması, Kılık ve kıyafet kanunu, ölçü, tartı, takvim ve saatte değişiklik ve soyadı yasası. Bu inkılaplardan laiklikle ilgisi olanlar tekke ve zaviyelerin kapatılması ile kısmen de olsa kılık ve kıyafet kanunudur. Saltanatın kaldırılması, Cumhuriyet'in ilanı da laiklikle ilgili olmasına rağmen toplumsal hayatı laikleştirme amacına yönelik değildir. Ancak toplumsal yaşamın laikleşmesine zemin hazırlar. Saltanatın kaldırılması ve Cumhuriyet'in ilanı siyasal alanda inkılaplardır. Millet Mekteplerine gelince laiklikle ilgili değil, daha çok halkçılıkla ilgilidir.

CEVAP D

6. Osmanlı Devleti'nde hukukta ikilikler vardı. Bunun temel sebebi hukukta farklı uygulamaların olmasıdır. Yargılamada farklı hukuk kurallarının olması, karma, cemaat, şeri mahkemelerin bulunması hukukta kargaşalıklara neden oluyordu. Tanzimat Dönemi'nde modern mahkemelerin açılması yeni hukuk kurallarının yapılmasını zorunlu hâle getirmiş ancak eski hukuk kuralları da varlığını devam ettirmiştir. Türkiye Cumhuriyeti'nde 1926 yılında medeni kanunun kabul edilmesi bu uygulamaların hepsini ortadan kaldırmış ve hukukta birlik sağlanmıştır. II. Abdülhamit Dönemi'nden itibaren uygulamaya konulan mecelleye de böylelikle son verilmiştir. Medeni Kanun ile laik hukuk sistemine geçilerek kadın ile erkek arasındaki eşitsizlikler de son verilmiştir.

CEVAP C

7. Osmanlı Devleti'nde okka, endaze, dirhem, arşın, kile, ölçek gibi ölçü ve tartı birimleri kullanılmaktaydı. Hem içerde hem de uluslar arası alanda ikiliklerin yaşanmasına sebep oluyordu. Nasıl mı? Ağırlık ölçüsü olarak hem kile hem ölçek kullanılıyordu. İkisi de ayrı ölçü birimleri olduğu için kargaşaya neden oluyordu, Avrupa'da ise kilogram ve metre kullanılmaktaydı. Bu durum Avrupa ile ekonomik ilişkilere zarar veriyordu. İşte bu nedenle Kilogram, metre, miladi takvim, alafranga saat uygulamasına geçilmesi hem içeride hem de dışarıdaki ikiliklere son vermiş, Avrupa ile olan ticari ilişkileri kolaylaştırmıştır.

CEVAP D

8. Tevhid-i Tedrisat eğitim ve öğretimdeki, tartı ve hafta sonu tatilinde değişiklik uluslar arası alandaki, şeriye ve evkaf vekaletinin kapatılması siyasal alandaki ikilikleri ortadan kaldırmış ve uygulamalarda birliği sağlamıştır. Tevhid-i Tedrisat ile tüm eğitim kurumları MEB'e bağlanır, şeriye vekaletinin kapatılması ile şeyhülislamlık makamına son verilerek yönetimde çıkarılan yasalara şeyhülislamın fetva verme zorunluluğuna son verilir. Osmanlı Devleti'nde çıkarılacak yasalar dine uygundur fetvası verilmediği sürece uygulanmazdı. O hâlde şeyhülislamda padişah ve sadrazam kadar yönetimde etkiliydi. İşte bu kurumun kaldırılmasıyla siyasal alandaki ikiliklere de son verilmiş oldu.

CEVAP E

9. Takke ve zaviyelerin kapatılması ve DİB'in kurulması ülkedeki batıl inanışlara son vermeye yöneliktir.

CEVAP B

Atatürk İlke ve İnkılapları - I

10. Osmanlı Devleti'nde Türkçe konuşulmaktaydı. Ancak yazarken Arap harfleri kullanılıyordu. Buna ise Osmanlı Türkçesi denilmiştir. Yani konuşma dili ile yazı dili farklıydı ve Arapça Türk dil kuralına uygun değildir. Öğrenilmesinin zor olması okur- yazar oranının düşük olmasına neden olmuştu. Ayrıca Avrupa'da kullanılan alfabe farklıydı, bu durum da batıyı takip etmemize engel teşkil ediyordu. Bu sebeplerle 1928 yılında Latin alfabesine geçildi. Bunun bir sonucu olarak;

- Yazı dili ile konuşma dili arasındaki fark giderildi.
- Okuryazar oranı arttı.
- Türkçenin ahenk ve öz güzelliği ortaya çıktı.
- Batıdaki bilimsel gelişmelerin takip edilmesi kolaylaştı.

Bu özelliği ile Latin alfabesinin kabulü Atatürk ilkelerinden;

CEVAP E

11. Latin alfabesinin kabulünden sonra halkçılık ilkesi doğrultusunda bu alfabeyi halka öğretmek amacıyla 24 Kasım 1928 yılında Millet Mektepleri açılmıştır.

CEVAP C

12. Devlet Planlama Teşkilatı (DPT), Türkiye'nin ekonomik ve sosyal kalkınmasını hızlandırmak için 30 Eylül 1960 tarihinde kuruldu. Devletin ekonomik, sosyal ve kültürel amaçlarının belirlenmesinde hükûmete danışmanlık yapmaktaydı. Hükûmetçe belirlenen amaçları gerçekleştirmek için kalkınma planları ve yıllık planlar hazırlardı. Teşkilat 2011 yılında Kalkınma Bakanlığı olarak yeniden organize edildi.

CEVAP E

13. 1963-1967 yılları süresince devam etmiş, kalkınma programlarının ilk halkasıdır ve belki de en başarılı olduğumuzdur. 1958'deki ekonomik bunalım ve 1960'daki darbe sonrası oluşan sosyal ve ekonomik sorunların giderilmesi, dengeli ve kararlı bir kalkınmayı sağlama amacına yöneliktir. Bu programın öncelikli amaçları her alanda çalışacak yeterli sayıda bilim adamı ve teknik donanımlı elemanlar yetiştirmek, işsizlik sorununu çözmek, dış ödeme dengesine sağlanmasıdır. Dış ticarete ihtiyaçların ithal mallar ile sağlanması yerine ithal ikamesi politikasının tercih edilmesi, sektörel olarak tarım ve sanayi'de dengeli bir büyüme sağlanması hedeflenmiştir.

CEVAP C

14. Yeni Türk harflerinin kabulünün laiklik ile herhangi bir ilgisi yoktur.

CEVAP C

15. Lozan Antlaşması'nın kapitülasyonlarla ilgili hükmün süresi 1929 yılında dolması üzerine Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Korunma Yasası'nı çıkararak yerli malını korumuştur. Varlık vergisi ve Millî Korunma Yasası İsmet İnönü Dönemi'dir.

- Milliyetçilik
- Halkçılık
- İnkılapçılık ile ilgilidir. Latin alfabesinin kabulünün laiklikle herhangi bir ilgisi yoktur. Kutsal olan Arapça değil, Kur'an'dır.

CEVAP C

16. Nutuk 19 Mayıs 1919 ile 20 Ekim 1927 yılları arasında anlatan en büyük eserlerdendir. Haliç Konferansı 1925, Lozan Antlaşması 1923, Moskova Antlaşması 1921, Şeyh Sait İsyanı 1925 yıllarında gerçekleşmiştir ve Nutuk'ta anlatılmıştır. Ancak Menemen Olayı 1930 yılında yaşandığı için Nutuk'ta bu olaydan bahsedilmemiştir.

CEVAP E

17. Türkiye Cumhuriyeti'nde yapılan inkılapların yenilikleri korumaya yönelik olabilmesi için inkılap karşıtı gerici kurumların kaldırılması ve inkılapların laiklik ilkesiyle ilgili olması gerekir. Bir örnek verecek olursak, tekke, zaviye ve medreselerin kapatılması doğrudan laikliktir, gerici kesimin güç kaynaklarını ortadan kaldırdığı için yenilikleri korumaya dönüktür.

CEVAP C

18. Atatürk'ün Latife Hanım ile evliliği 1923, Cumhuriyet Bayramı'nın kutlanması 1925, Nutuk'un okunması 1927, Gümrük vergilerinin artırılması 1929, Etabli Sorunu'nun çözümü 1930 yıllarındadır.

CEVAP E

Atatürk İlke ve İnkılapları - I

19. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı karşısında Türkiye Cumhuriyeti'nde;

- Kliring sistemi denilen "Malımı alanın malını alırım." anlayışı
- İthalatta takas sistemi
- Merkez Bankasının kurulması
- Devletin ekonomiye müdahalesi olarak bilinen devletçi ekonomik anlayışı benimsenmiştir.

Hatta Atatürk Fethi Okyar'a benimsenen sistemleri denetlemek amacıyla SCF'yi kurdurmuştur.

CEVAP E

20. Nisab-ı Müzakere I. TBMM'de çıkarılan iç tüzüktür, amaç meclise işlerlik kazandırmak, yasaların çıkarılmasını kolaylaştırmaktır.

CEVAP A

21. TBMM'nin İlk Meclis Başkanı Mustafa Kemal'dir. Soruda ise Türkiye Cumhuriyeti'ni sormaktadır. Cumhuriyet tarihinin ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal, İlk Meclis Başkanı Ali Fethi Okyar, ilk başbakanı ise İsmet İnönü'dür.

CEVAP C

22. II. TBMM 1923 yılından 1927 yılına kadar görev yapmıştır. Takrir-i Sükun Yasası 1925 yılında II. TBMM tarafından çıkarılmıştır. Diğer seçeneklerdeki yasalar bu tarih aralığında değildir.

CEVAP C

23. 3 Mart 1924 yılında çıkarılan yasanın adı "3 Mart 1924 tarihli kanun"dur. Bu yasa ile yapılan işler şunlardır;

- Tevhid-i Tedrisat Yasası
- Erkan-ı Harbiye umumi Vekaletinin kapatılıp yerine Genel Kurmay Başkanlığının kurulması
- Şerîye ve Evkaf Vekâletinin kapatılıp yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ile Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün kurulması
- Halifelik Kurumunun kapatılması
- Osmanoğullarının yurt dışına sürülmesi

CEVAP E

24. Boşanma ve mirastan eşit pay alma medeni kanun kapsamındadır. Kadınlara seçme ve seçilme haklarının verilmesi medeni kanun kapsamında değildir.

CEVAP B

25. Soruda verilen öncüllerin tamamı Medeni Kanun kapsamında olup sadece I. öncülde verilen gelişme 1926 Medeni Kanun kapsamındadır. Diğerleri 2000'li yıllarda verilmiştir.

CEVAP A

26. Cumhuriyet Dönemi 29 Ekim 1923 yılından günümüze kadar gelen dönemdir.

- Saltanatın kaldırılması: 1 Kasım 1922
- Maarif Kongresi: 15 Temmuz 1921
- Lozan Antlaşması'nın onaylanması: 23 Ağustos 1923
- Ankara'nın başkent oluşu: 13 Ekim 1923

Musul'un kaybedilmesi ise 1926 tarihli Ankara Antlaşması'dır.

CEVAP E

27. 1926 yılında gerçekleşen ya da planlanan İzmir suikast girişiminden dolayı İstiklal Mahkemeleri yeniden görevlendirilir ve bunun sonucunda bir çok kişi bu mahkemelerde yargılanarak çeşitli cezalara çarptırılır. Kâzım Karabekir, Rauf Orbay, Bekir Sami Bey, Cafer Tayyar yargılananlar arasında yer alan meşhur isimlerdir. Fakat bunlar sonradan aklanmışlar ve beraat etmişlerdir. Recep Peker ise yargılananlar arasında yer almamıştır. Recep Peker devrimin üçüncü adamıdır.

CEVAP B

28. İstiklal Mahkemeleri 1920 yılından 1927 yılına kadar görev yapan olağanüstü mahkemelerdir. I. TBMM'ye karşı çıkan isyancılar, Şeyh Said İsyanı'na bulaşanlar ve İzmir Suikastına karışanlar İstiklal Mahkemelerinde yargılanmıştır. Ancak Menemen İsyanı 1930 yılında çıktığı için bu isyanı bastırmak amacıyla İstiklal Mahkemeleri kurulmamış, isyancılar Divan-ı Harp'te yargılanmıştır. İstiklal Mahkemelerinin yargıladığı son kişiler İzmir Suikastı'na karışanlar olmuştur.

CEVAP C

Atatürk İlke ve İnkılapları - II

1. Atatürk Dönemi'nde çıkarılan yasalardan uygulanamayan iki yasa vardır. Bunlar;
 - Teşvik-i Sanayi Yasası: Sanayiye özendirme yasasıdır. Bu yasa çerçevesinde özel sektörü yatırıma özendirmek amaçlanmış ve devlet yatırım yapan iş adamlarına gerekli desteği sağlayacak yasal düzenlemeleri yapmıştır. Ancak özel sektörde yeterli sermayenin olmaması, yetişmiş iş gücünün yetersizliği, 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın yaşanması bu yasanın uygulanmasını engellemiştir. Bu yasanın uygulanamaması devletçi korumacı ekonomik anlayışı da beraberinde getirmiştir.
 - Toprak Reformu: 1929 yılında topraksız halka toprak dağıtmak, toprakları verimli hâle getirmek amacıyla çıkarılmış bir yasadır. Ancak dünya ekonomik krizinin yaşanması bu yasanın uygulanmasını engellemiştir.

CEVAP C
2. Birinci Beş Yıllık Sanayi Planı'nda, maden, selüloz, seramik, kimya sanayi kollarının kurulması görevi Etibanka verilmiştir.

CEVAP A
3. Halkçılık ilkesi hem eşitlik hem de halkın refahını artırma girişimidir. Türkiye Cumhuriyeti'nde herhangi bir alanda eşitliği sağlama, halkın refah düzeyini artırma, halkı rahatlatma, sınıfsal farklılıkları ortadan kaldırma girişimleri halkçılık ilkesi kapsamında değerlendirilir. Millet Mekteplerinin açılmasının amacı yeni alfabeyi halka öğretmek ve okuryazar seviyesini artırarak toplumdaki cehaleti ortadan kaldırmaya yöneliktir. Aynı şekilde Halkevlerinin açılması ve aşar vergisinin kaldırılması da halkçılık ilkesi kapsamındadır.

CEVAP B
4. Mustafa Kemal'in paragrafta verilen sözü açık bir şekilde eğitim ve öğretimle yani Tevhid-i Tedrisat Yasası ile ilgilidir.

CEVAP D
5. A, B, C ve E seçenekleri Dil Devrimi ile ilgilidir, ancak yabancı dillerin yasaklanması diye bir durum söz konusu değildir.

CEVAP D
6. Tekke ve zaviyelerin kapatılması toplumu çağdaşlaştırmaya yöneliktir ve doğrudan laiklik ilkesi ile ilgilidir. Tekke ve zaviyelere ait unvanların ve özel elbiselerin giyilmesinin yasaklanması halkçılık ilkesi ile ilgilidir. Unvanlar ve özel elbiseler toplumda ayrıcalık unsuru olarak yıllarca kullanılmış molla ve fakılar ortaya çıkmıştır.

CEVAP B
7. Halifeliğin kaldırılması 3 Mart 1924 yılında gerçekleşmiştir ve laiklik ilkesi ile ilgilidir. Medreseler 1925 yılında kaldırılmıştır, doğrudan laiklik ilkesi ile ilgilidir. Tekke ve zaviyeler 1925 yılında kaldırılmış ve doğrudan laiklik ilkesi ile ilgilidir. Saltanatın kaldırılması her ne kadar laiklikle ilgili olsa bile halifeliğin kaldırılmasından önceki bir olay olmasından dolayı halifeliğin kaldırılmasının bir sonucu olamaz.

CEVAP C
8. Teşkilat-ı Esasiye yani 1921 Anayasası 20 Ocak 1921 yılında ilan edilmiştir. Bu anayasa ilan edildiğinde henüz cumhuriyet rejimi olmadığı için devletin rejimi belirtilmemiştir. Başkent ise 13 Ekim 1923 yılında belirlenecektir. Hükûmet şekline gelince mevcutta uygulanan Meclis hükûmeti sistemi 1921 Anayasası'nda belirtilmiştir. 29 Ekim 1923 yılında ise hükûmet şekli değişmiştir. O hâlde 1921 Anayasası'nda devletin rejimi, devlet başkanı yoktur ancak hükûmet şekli belirtilmiştir.

CEVAP D
9. Kâzım Karabekir Sarıkamış bölgesinde okullar açarak babaları savaşlarda şehit düşmüş binlerce yetim çocuğun okutulmasını sağlamıştır.

CEVAP E
10. İsmet İnönü Türkiye Cumhuriyeti'nin en uzun süre başkanlık görevinde bulunmuş devlet adamıdır.

CEVAP A
11. Mustafa Kemal Atatürk 12 Ocak 1920 yılında açılacak olan Osmanlı Mebusan Meclisine Erzurum milletvekili seçilmiştir. 23 Nisan 1920 yılında açılacak TBMM'ye ise Ankara milletvekili olarak katılmıştır. Mustafa Kemal hayatı boyunca Erzurum ve Ankara'dan milletvekili seçilmiş, fahri olarak İzmir milletvekili olarak da kabul edilmiştir. Mustafa Kemal'in kütüğü ise Gaziantep'tedir. Hüviyet cüzdanında ismi Kamal Atatürk olarak geçmiştir.

CEVAP D

Atatürk İlke ve İnkılapları - II

12. Türkiye Cumhuriyeti'nde 1946 yılına kadar yani resmen çok partili hayata geçişe kadar çift turlu seçim sistemi benimsenmiştir. O hâlde tek dereceli seçim sistemi İsmet İnönü Dönemi'dir. 1946 yılında çok partili hayatın başlaması ile Müstakil Grup kapatılmıştır. Ancak Türk tarihinde ilk defa modern anlamda nüfus sayımı (1927) Atatürk Dönemi'nde gerçekleştirilmiştir.

CEVAP B

13. 17 Şubat 1923 yılında toplanan İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlara Misak-ı İktisadi denilmiştir. Bu kongrenin özellikleri şunlardır: Kongre başkanlığını Kâzım Karabekir yapmıştır. İşçi, köylü, esnaf, memur temsilcileri katılmıştır. Türkiye'nin ekonomik sorunları tartışılmıştır. Ekonomik bağımsızlığı gerçekleştirmek amacıyla kararlar alınmıştır.

- İşçi, köylü, esnafı ilgilendiren kararlar alınmıştır.
- Aşar vergisinin kaldırılması, işçilerin mesaisini düzenlenmesi, ulusal bankaların kurulması, yerli sanayinin geliştirilmesi, yabancı işletmelerin satın alınması kararları alınmıştır.
- Kongrede hakim görüş, ekonomik bağımsızlık ve ulusal kalkınmadır. Devletçi ekonomik politika yoktur, çünkü henüz devletçi anlayış doğmamıştır. Memurun çalışma saatleriyle ilgili herhangi bir karar yoktur.

CEVAP E

14. Etibank 1933 I. Beş Yıllık Sanayi Planı çerçevesinde madencilik alanında yatırım yapması için kurulmuştur. Diğer bankalar ise 1923-1930 yılları arasında soruda verilen amaca yönelik olarak kurulmuştur.

CEVAP A

15. Türkiye Sanayi ve Maadin Bankası, İzmir İktisat Kongresi'nde alınan kararlar doğrultusunda 1925 yılında bir devlet bankası olarak kurulmuştur. 19 Nisan 1925 tarihli 633 sayılı kanunla, kurulan banka, 1 Mayıs 1925 tarihinde çalışmalarına başlamıştır. Banka, özel kesim tarafından yeni kurulacak sanayi ve madencilik kuruluşlarına kredi sağlamak, özel kesimle ortaklıklar kurmak ve devlete ait sanayi kuruluşlarını geçici olarak işletmek ve zaman içinde bu kuruluşları özel kesime devretmek amacıyla kurulmuş bir ilk kalkınma bankasıdır.

CEVAP B

16. Soruda verilen öncüllerin tamamı ekonomiyi millileştirmek amacıyla yapılan işlerdendir.

CEVAP E

17. Merkez Bankası 1931 yılında Türkiye'nin para politikasını belirlemek, para basmak, ulusal bankalara destek vermek amacıyla kurulmuş, Osmanlı Bankasına ait olan tüm ayrıcalıkları elinden almıştır.

CEVAP C

18. Soruda verilen öncüllerin tamamı sermaye birikimine destek olma amacına yönelik olarak yapılan işlerdendir.

CEVAP E

19. 1933 I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulanmasında Sovyet Rusya'dan gerekli olan destek alınarak plan 1934 yılında uygulamaya konmuştur.

CEVAP D

20. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın yaşanması üzerine Türkiye ABD'den ekonomistler getirmiş, bu uzmanların hazırladığı raporlar çerçevesinde I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nı hazırlamıştır.

CEVAP A

21. 1927 yılında çıkarılan Teşvik-i Sanayi Kanunu o günün şartlarından dolayı uygulanamamıştır.

CEVAP C

22. I. Beş Yıllık Sanayi Planı kimya, dokuma, tekstil, maden, kâğıt, enerji, cam vb. alanlarda sanayileşme amacıyla çıkarılmıştır. Bu planı destekleme görevi İş Bankası, Sümerbank ve Etibank verilmiştir. Ziraat Bankası'nın böyle bir rolü yoktur, çünkü Ziraat Bankası tarım alanını finanse etmek amacıyla faaliyet yürütmüştür. Otomotiv alanıyla ilgili bir girişim yoktur. Ayrıca sanayi planını gerçekleştirmek amacıyla Sovyet Rusya'dan gerekli teknik ve ekonomik yardım alınmıştır. Bu planın hazırlanmasında 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı etkili olmuştur. ABD'den getirilen uzmanlar bu konuda raporlar hazırlayarak hükümete sunmuştur.

CEVAP D

23. Devletçi ekonomik anlayışta devlet özel sektörü denetler ve destekler. Bireyin yapamadığı yatırımlar devlet tarafından yapılır.

CEVAP A

Atatürk İlke ve İnkılapları - III

1. Soruda verilen vergilerin tamamı Dünya Ekonomik Bunalımı'nın etkilerini atlatmak amacıyla çıkarılan ve uygulamaya konulan vergilerdir.

CEVAP E

2. Kadro ve Kooperatifçilik dergileri devletçi ekonomik anlayışı yönlendiren ve destekleyen dergilerdir.

CEVAP D

3. İş Bankası ve Sümerbank I. Beş Yıllık Sanayi Planı'nın uygulanmasında finansör görevini görmüştür. Ancak Ziraat Bankası'nın sanayideki kalkınma ile ilgili bir desteklemesi olmamıştır.

CEVAP D

4. Aşar vergisinin kaldırılması ve Dünya Ekonomik Bunalımı ülkede bütçe açıklarına neden olmuştur. Teşvik-i Sanayi Yasası'nın böyle bir sonucunun olduğu söylenemez.

CEVAP C

5. Kapitülasyonların kaldırılması, gümrük vergilerinin artırılması ve ekonomide millîleşme ülkeye yabancı sermayenin girmesini zorlaştırmış ve sınırlandırmıştır. Aşar vergisinin kaldırılmasının yabancı sermaye ile ilgisi yoktur.

CEVAP D

6. 1838 Baltalimanı Ticaret Antlaşması ile Osmanlıda gümrük tarifeleri indirilir. Lozan Antlaşması'nda da 1929 yılına kadar bu tarifelerin sabit kalması koşulu getirilir. Türkiye Cumhuriyeti 1929 yılında bu şart ortadan kalkınca "Gümrük Korunma Yasasını" getirerek gümrük vergilerini artırmıştır.

CEVAP C

7. Atatürk Dönemi'nde yaşanan dünya ekonomik bunalımının etkilerini yok etmek amacıyla İsmet İnönü Hükûmeti ABD ve Almanya gibi ülkelere uzmanlar getirerek ekonomik tedbirler konusunda raporlar hazırlatır. Bu raporlar doğrultusunda sanayi alanında planlı ekonomiye geçiş yaşanır ve devletçi ekonomik anlayış ortaya çıkar.

CEVAP A

8. 3 Mart 1924 tarihli kanun ile yapılan inkılaplar şunlardır;

- Şeriye ve Evkâf Vekâletinin kapatılması,
- Halifelik kurumunun kaldırılması,
- Osmanlı sülalesinin yurt dışına sürülmesi,
- Erkan-ı Harbiyenin kapatılması,
- Eğitim ve öğretimin birleştirilmesidir.

Tevhidi Tedrisat Yasası ile sadece dinî eğitim veren Şeriye Vekâletine bağlı eğitim kurumları kapatılmıştır. Medreseler ve Mektebi Kuzat Tevhidi Tedrisat Kanunu'nun bir sonucu olarak kapatılmıştır.

CEVAP D

9. Fethi Okyar Türk asker ve siyasetçidir. 1918 yılında Mustafa Kemal ile birlikte Minber gazetesini çıkarmıştır. İttihatçı olduğu gerekçesi ile 1919 yılında tutuklanarak Malta'ya sürülmüş, ancak Sakarya Savaşı'ndan sonra 1921 yılında Ankara'ya gelebilmiştir. Cumhuriyet'i kuran ve inkılapları yapan öncü kadro içinde yer almıştır. Başbakanlı ve meclis başkanlığı yapmıştır. Atatürk'ün isteği ile ikinci muhalefet parti olan Serbest Cumhuriyet Fırkasını kurmuştur. Mustafa Kemal'in en yakın arkadaşlarından birisidir. "Üç Devirde Bir Adam" kitabını kaleme almıştır.

CEVAP B

10. Şeyh Said İsyanı sırasında kıskırtıcı yazıları nedeniyle İstiklal Mahkemelerinde yargılanıp ömür boyu sürgün cezasına çarptırılan gazeteci Hüseyin Cahit Yalçın'dır.

CEVAP B

11. Şeyh Said İsyanı doğudaki tekke ve zaviyelerin desteği ile çıktığı için bu isyan sonucunda tekke ve zaviyeler kapatılarak bu kurumlarla ilgili unvanların kullanılması yasaklanır.

CEVAP B

12. 1920 yılında kurulan İstiklal Mahkemeleri bağımsızlığın kazanılmasıyla kapatılır, Şeyh Said İsyanı üzerine yeniden açılır. İstiklal Mahkemeleri İzmir suikastına karışanları yargıladıktan sonra 1927 yılında kapatılır.

CEVAP C

Atatürk İlke ve İnkılapları - III

13. Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk muhalefet partisi olan TCF Atatürk ilkelerinden devletçilik ve laiklik ilkelerini benimsememiştir.

CEVAP B

14. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın yaşanması üzerine yeni ekonomik arayışlara girilmiş ve bunun bir sonucu olarak devletçi ekonomik anlayış benimsenmiştir. 1930 yılında CHP Hükûmeti tarafından benimsenen devletçi ekonomik anlayışın etkilerini ya da olumluluğunu ve olumsuzluğunu kontrol etmek amacıyla Atatürk tarafından Fethi Okyar'a Serbest Cumhuriyet Fırkası kurdurulmuştur. İstanbul'da kurulan bu partinin temel felsefesi liberalizm anlayışına dayanmıştır. Hatta bu partinin kurucularından biri de Atatürk'ün kız kardeşi Makbule'dir.

CEVAP A

15. Türkiye'de 1946 yılında Demokrat Partinin kurulması ile resmen çok partili hayat başlar ve seçim kanunu değişir, tek dereceli sisteme geçilir.

CEVAP B

16. Atatürk Dönemi'nde kurulan partiler şunlardır;

- Cumhuriyet Halk Fırkası (Halk Fırkası),
- Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası,
- Serbest Cumhuriyet Fırkası,
- Amele ve Çiftçi Fırkası,
- Ahali Cumhuriyet Fırkası'dır.

Millet Partisi ise Fevzi Çakmak ve Osman Bölükbaşı tarafından İsmet İnönü Dönemi'nde kurulmuştur.

CEVAP C

17. Türkiye'de resmen çok partili hayat Demokrat Partinin kurulmasıyla başlar.

CEVAP A

18. Millî Kalkınma Partisi Nuri Demirağ tarafından 1945 yılında, Millet Partisi Fevzi Çakmak tarafından 1948 yılında, Demokrat Parti ise 1946 yılında Adnan Menderes, Refik Koraltan, Celal Bayar, Fuat Köprülü tarafından kurulmuştur. İsmet İnönü Dönemi 1938-1950 yılları arasındır.

CEVAP E

19. Mustafa Kemal'in yol arkadaşları yani Kurtuluş Savaşı'ndaki komutan arkadaşları inkılap yıllarında Mustafa Kemal Atatürk'le fikir ayrılığı yaşamışlardır. Keçiören görüşmeleri bu ayrılığın en önemli belirtisidir. 1924 yılında bu yol arkadaşları bir araya gelerek Cumhuriyet tarihinin ilk muhalefet partisi olan Terakkiperver Cumhuriyet Fırkası'nı kurmuşlardır. Kâzım Karabekir, Refet Bele, Hüseyin Rauf Orbay, Ali Fuat Cebesoy, Adnan Adıvar bu partinin kurucularındandır, parti başkanı ise Kâzım Karabekir'dir.

CEVAP B

20. Atatürk'ün konuşmasında halkçılık ve milliyetçilik ilkele-ri görülür, ancak devletçilik ilkesi ekonomi ile ilgilidir, konuşmanın ekonomisiyle ilgisi yoktur.

CEVAP C

21. Medeni Kanun ile kadın ve erkek eşitliği sağlandığı için Atatürk'ün bu sözü bu inkılapla ilgilidir.

CEVAP A

22. Sorudaki öncüllerde verilen isimlerin hepsi Türk havacılık tarihindeki önemli şahsiyetlerdir.

CEVAP E

Atatürk İlke ve İnkılapları - III

23. Türk kadınına siyasal hakların verilme sıralaması şöyledir;

- 1930 Belediye seçimlerine katılma hakkı
- 1933 Muhtarlık seçimlerine katılma hakkı
- 1934 Milletvekili seçimlerine katılma hakkı

Bu hakların kadına verilmesi ile siyasal alanda kadın-erkek eşitliği sağlanmıştır, bu halkçılık ile ilgilidir. Kadının devlet yönetimine katılması millî iradeyi geliştirmiştir, cumhuriyetçilikle ilgilidir.

CEVAP D

24. Türkiye Cumhuriyeti'nde ekonomi alanında yapılan inkılaplarda devletçilik, halkçılık ve milliyetçilik ilkeleri aranır. Örneğin; Yabancı sermaye ile kurulmuş işletmelerin satın alınması ekonomiyi millileştirmesi adına milliyetçilik ilkesiyle, devletin satın alması devletçilik ilkesiyle ilgilidir. Eğer yatırımlar devlet tarafından yapılıyorsa burada devletçilik ilkesi aranır, eğer herhangi bir alanda yabancı egemenliğini ortadan kaldırma anlayışı varsa burada milliyetçilik yani ulusçuluk aranır. Kabotaj Yasası; deniz, karasu ve limanların işletme hakkının yabancılardan alınarak Türk gemicilerine verilmesidir. Halkçılığa örnek verecek olursak, herhangi bir alanda halkın çıkarlarını gözetmek ve halkın omzundaki vergi yükünü azaltmak doğrudan halkçılık ilkesiyle ilişkilendirilir. Mesela aşar vergisini kaldırmak gibi.

CEVAP D

25. Cumhuriyet'in ilanı devletçilik hariç diğer ilkelerle ilgilidir. Milliyetçilik ve halkçılık ile doğrudan ilgilidir. Cumhuriyet halk demektir doğal olarak halkçılık ile ilgilidir, halk egemenliğidir. Halktan kastedilen Türk milletidir, egemenliği millileştirmesi açısından milliyetçilik ile ilgilidir. Egemenliği dinden alıp halka verdiği için laiklikle ilgilidir. Cumhuriyetçiliğin doğal sonucu olan temel ilkeler ise milliyetçilik ve halkçılıktır.

CEVAP E

26. Soyadı Yasası doğrudan halkçılık ile ilgilidir. Çünkü bu yasa ile unvanların imtiyaz unsuru olarak kullanılması yasaklanmıştır. Milliyetçilikle ilgilidir çünkü herkes soyadı alırken Türkçe olması şartı getirilmiştir.

CEVAP C

27. Hindistan'daki Müslüman liderlerden Ağa Han ve Emir Ali İsmet Paşa'ya bir mektup göndererek halifelik makamının mevcut durumunun korunmasını ve kaldırılmamasını talep ederler. Bu mektup izinsiz bir şekilde basına sızdırılır ve bazı gazeteler bu mektubu yayınlar. Bundan dolayı yargılamaları gerçekleştirmek amacıyla 1923'te İstanbul'da İstiklal Mahkemeleri kurulur.

CEVAP C

28. "Egemenlik Kayıtsız Şartsız Milletindir." Egemenliği padişahı alıp halka verdiği için cumhuriyetçilik ilkesiyle ilgilidir. Egemenliğin halka verilmesiyle bir sülalenin egemenliğine son verilip egemenlik eşitlendiği için halkçılık ile ilgilidir. Egemenliğin millete verilmesi demek ulusallaştırmak anlamına geldiği için milliyetçilik ile ilgilidir. Zaten ulusçuluk; bir ulusun kendi kaderini kendisinin çizmesi anlayışıdır.

CEVAP E

Atatürk İlke ve İnkılapları - IV

1. Erkân-ı Harbiye Umumi Vekâletinin kapatılıp yerine Genelkurmay Başkanlığının açılması, ordu mensuplarının milletvekili olmalarının ve siyasetle uğraşmalarının yasaklanması kanunudur. Bu inkılap demokratikleşmedir, cumhuriyetçiliktir. Diğer seçeneklerdeki doğrudan inkılapçılık ilkesi ile ilgilidir.
CEVAP D
2. Amasya Genelgesi'nin bu maddesinde ulusun bağımsızlığı ve demokrasi anlayışı vardır. Laiklikten söz edilemez.
CEVAP C
3. Vicdan hürriyetiyle ilgili her cümle ve icraat doğrudan laiklik ilkesiyle ilgili olur.
CEVAP A
4. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen gelişmeler bağımsızlık ve egemen devlet anlayışının bir sonucudur. E seçeneği için aynı durum söz konusu değildir.
CEVAP E
5. Halifelik kurumu I. Selim ile birlikte Osmanlı Devleti'ne geçmiş bir kurumdur. Zamanla bu kurum birleştirici özelliğini kaybetmiştir. Örneğin Araplar I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı Devleti'ne isyan etmiştir. Bu halifelik ve ümmetçi anlayışın önemini yitirdiğini kanıtlamaktadır. Bu ve birçok nedenden dolayı böyle bir dinsel kuruma 3 Mart 1924 tarihinde son verilmiştir. Dinsel bir kuruma son verme olduğu için laiklik, ümmetçi anlayıştan vazgeçildiği için milliyetçilik ilkeleriyle ilgilidir. Ancak halifelik zamanla siyasallaşmış ve rejimi tehdit etmiştir. Bu kurumun kaldırılması rejimi güçlendirdiği için cumhuriyetçilikle de ilgilidir.
CEVAP E
6. Atatürk'ün bu sözü doğrudan laiklik ilkesi ile ilgilidir.
CEVAP A
7. Behçet Kemal Çağlar ve Faruk Nafiz Çamlıbel tarafından yazılan 10.Yıl Marşı'nın bestecisi Cemal Reşit Rey'dir.
CEVAP D
8. İstiklal Marşı'nın ilk bestekârı Ali Rıfat Çağatay daha sonra ile Osman Zeki Üngör'dür
CEVAP E
9. İş Bankasının ilk genel müdürü ve iktisat vekilliği yapmış ünlü isim Celal Bayar'dır. Celal Bayar aynı zamanda Atatürk'ün son başbakanıdır.
CEVAP C
10. I. TBMM Dönemi'nde Rauf Orbay, Fevzi Çakmak ve Fethi Okyar icra vekilleri heyeti görevine getirilmiş yani başbakanlık yapmıştır. Cumhuriyet Dönemi'ne gelince İsmet İnönü, Fethi Okyar ve Celal Bayar Atatürk zamanından, Celal Bayar, Refik Saydam, Şükrü Saraçoğlu, Recep Peker, Hasan Saka, Şemsettin Günaltay İsmet İnönü'nün Cumhurbaşkanlığı Dönemi'nde başbakanlık yapmıştır.
CEVAP A
11. Türk Hükümetinin davetlisi olarak Türkiye'ye gelen, 13 yıl Türkiye'de kalarak Atatürk heykellerini yapan Viyanalı heykeltıraş Krippel'dir.
CEVAP E
12. Türkiye'de antropolojik çalışmalar ilk kez 1925 yılında İstanbul Darülfünunu Tıp Fakültesi bünyesinde kurulan "Türkiye Antropoloji Tetkikat Merkezi" adı altında başlamıştır. Bu merkezin kurucu üyeleri Nurettin Ali Berkel, Neşet Ömer İrdelp, Prof. Dr. Süreyya Ali, Köprülüzade Fuat, Prof. Dr. Mouchet ve Prof. Dr. İsmail Hakkı'dır. 1925 yılının Ekim ayında "Türk Antropoloji Mecmuası" adlı derginin ilk sayısı çıkarılmıştır ve 1939 yılına kadar 22 dergi yayınlanmıştır.
CEVAP B
13. Amanullah Han Ankara'ya gelen ilk devlet başkanı olup Etnografya Müzesinin açılışına katılmıştır.
CEVAP A
14. Kâzım Fikri Özalp Türk asker ve siyasetçidir. 1924 ve 1935 yılları arasında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı görevini sürdürmüştür. Ayrıca Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyetinin ilk başkanı olmuştur
CEVAP E
15. Atatürk'ün son dönemlerinde kendisi için alınan yatın adı Savarona'dır.
CEVAP B
16. Paris'ten gelerek 1938'de Atatürk'ü muayene eden ve Atatürk'ün hastalığı hakkında ilk resmî tebliği yayınlayan hekim Fissenger'dır.
CEVAP A
17. Soyadı Kanunu ile Türkiye Cumhuriyeti'nde Osmanlı Devleti tarafından verilmiş olan nişanların takılması yasaklanmıştır.
CEVAP C